

Vergaderjaar 1984–1985

17 628**Overgangswet Wet op het basisonderwijs****Nr. 145****BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 29 november 1984

Naar aanleiding van het overleg met de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen op 20 september 1984 over het ontwerp Bouwbesluit WBO (zie 17 628, nr. 144) zend ik u mijn antwoorden op de nog overgebleven vragen en opmerkingen van de leden van de commissie.

Vragen en opmerkingen van de heer Van der Vlies

Het bouwbesluit bepaalt, dat bij alle scholen een groenvoorziening aanwezig moet zijn. Bij een groenvoorziening wordt gedacht aan een beplant deel van het terrein of aan een grasveld dat niet behoort tot het onverharde deel van het speelterrein. Een verschil tussen verstedelijkte gebieden en landelijke gebieden hoeft niet te worden gemaakt. Het bouwbesluit schrijft de oppervlakte van de groenvoorziening niet voor zodat bij elk nieuw gebouw aan deze eis kan worden voldaan.

Bij het vaststellen van de programma's van eisen voor stichtingskosten zal er rekening mee gehouden worden, dat zodanige verplaatsbare scheidingswanden aangebracht kunnen worden, dat ook bij toepassing daarvan het geluidsniveau binnen acceptabele grenzen kan blijven. Ik zal bezien of een eenvoudig toetsbare norm in het bouwbesluit opgenomen kan worden.

Een tijdelijke voorziening in de huisvesting is bedoeld om een tijdelijke behoefte op te lossen. Indien voor een school onderbouwd kan worden dat de behoefte aan huisvesting een permanent karakter heeft zal een voor blijvend gebruik bestemde voorziening gerealiseerd kunnen worden.

De eis dat een gebouw waarin meer dan 5 groepen gehuisvest worden een tweede ingang heeft, is een andersoortige eis dan de eisen die door de brandweer gesteld worden in verband met de brandveiligheid. De brandweer eist een aantal uitgangen waardoor het pand bij een calamiteit snel verlaten kan worden. In het bouwbesluit wordt een tweede ingang vereist waardoor toegang tot het gebouw kan worden verkregen, zodat bijvoorbeeld de allerjongsten bij een groot aantal leerlingen niet onder de voet gelopen worden. Afgezien van deze ingang kan het gebouw op grond van gemeentelijke bepalingen voorzien worden van meer deuren waardoor het gebouw verlaten kan worden.

Vragen en opmerkingen van de heer Dijkstal

In het bouwbesluit is getracht om onderwerpen die reeds in gemeentelijke bouw- of brandveiligheidsverordeningen of op grond van de bestuurlijke positie van de gemeente geregeld worden niet nog eens op te nemen. De model-bouwverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is door mij hierop bezien. Ernstige overlappings komen niet voor. Hetgeen geregeld is in artikel 2 (eisen terrein), artikel 5, eerste lid (flexibele en doelmatige indeling), artikel 9, vierde lid (betegeling toiletten) zijn zaken waar rekening mee gehouden moet worden, opdat een goede basisschoolvoorziening kan ontstaan.

De eisen zoals genoemd in artikel 4, derde lid (voorzieningen jongste leerlingen op speelterrein), artikel 6, derde lid (aanwezigheid op gebruik afgestemde voorzieningen als schoolborden enz.), artikel 6, vierde lid en artikel 17, lid (voldoende verlichting) zijn eisen die de onderwijskundige functionaliteit moeten garanderen.

De gestelde eisen in verband met de ventilatie zijn specifiek voor onderwijsgebouwen.

Wat artikel 5, tiende lid (tweede ingang) betreft wordt verwezen naar de reactie op de opmerkingen van de heer Van der Vlies. Artikel 7, derde lid (tweezijdige daglicht toetreding) wordt zodanig gewijzigd dat bepaald wordt dat daglicht vanuit één zijde kan binnentreden. Direct oogcontact vanuit de groepsruimte met de buitenwereld is van belang.

In de toelichting zullen de begrippen speelplaats en groenvoorziening toegelicht worden. Het besluit schrijft voor dat er een speelterrein met een bepaalde oppervlakte moet zijn en dat er een groenvoorziening moet zijn. De begrippen kunnen daarom niet door elkaar gebruikt worden.

Bij het opnemen van een grotere minimum oppervlakte van de oefenruimte is aangesloten op de praktijk (minimum zaal-oppervlakte voor zaalsporten).

Artikel 15, zesde lid waarin bepaald is dat de kleedruimte grenst aan de oefenruimte wordt zodanig gewijzigd dat bepaald wordt dat de kleedruimte in directe verbinding met de oefenruimte staat.

Vragen en opmerkingen van de heer Van Ooijen

In het definitieve ontwerp bouwbesluit is voor artikel 5, tweede lid opgenomen «De vloeroppervlakte van het gebouw bedraagt ten minste 115 m² vermeerderd met 115 m² per groep leerlingen».

Voor de grotere scholen betekent de opgenomen oppervlaktemaat een kleine vermindering ten opzichte van de gesommeerde normoppervlakte van een afzonderlijke kleuterschool en afzonderlijke lagere school. Bij de in het bouwbesluit genoemde aantallen m² dient er evenwel rekening mee gehouden te worden dat die vloeroppervlakten minimaal te bouwen oppervlakten betreffen.

Het verschil ten opzichte van de gesommeerde (ko + lo) oppervlakten is gebaseerd op het feit dat in een basisschool een aantal voorzieningen, die voor het kleuter- en het lager onderwijs afzonderlijk dubbel nodig waren nu nog slechts éénmaal aanwezig behoeven te zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hoofdenkamer, lerarenkamer, lerarentoilet, lerarengarderobe, c.v.-ruimte, werkkast en pantry. Het verschil betreft een saldo, omdat een aantal van de bovengenoemde ruimten voor een basisschool groter zullen moeten zijn dan voor een afzonderlijke kleuter- of lagere school.

De vergoedingen die op grond van de vast te stellen programma's van eisen verstrekt worden zullen vanzelfsprekend zodanig moeten zijn, dat gebouwen gerealiseerd kunnen worden die voldoen aan de in het bouwbesluit gestelde eisen.

Vragen en opmerkingen van de heer Hermes

In artikel 1 wordt bij de voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen de eis gesteld dat permanente gebouwen een zodanige duurzaamheid bezitten dat deze ten minste 60 jaar meegaan. De periode waarover de vergoeding van de stichtingskosten gespreid zal worden blijft echter net als nu bij de vergoedingen voor het lager onderwijs gebaseerd op een volledige vergoeding in 40 jaar.

Opmerking artikel 5, tweede lid (115 vs. 130 m²). Zie mijn antwoord op de resterende opmerkingen van de heer Van Ooijen.

Bij de vaststelling van de minimum oppervlakten voor een groepsruimte is niet uitgegaan van een bepaalde leerlingenschaal. Bepaald is dat een groepsruimte nooit kleiner dan 42 m² mag zijn. De keuze voor deze oppervlakte is gebaseerd op hetgeen minimaal acceptabel geacht wordt voor één groep leerlingen ongeacht de grootte van de groep. De maat komt overeen met de kleinste maat die voor lokalen in het bouwbesluit lo genoemd wordt.

Artikel 7 bepaalt voorts dat in een dergelijk klein lokaal niet meer dan 30 leerlingen ondergebracht mogen worden.

In de toelichting zal aangegeven worden dat het de bedoeling is, dat zo er al voor gekozen wordt, slechts een deel van de groepsruimten die minimum oppervlakte zal hebben.

Ik acht het gezien de ervaringen met de huidige gebouwen niet noodzakelijk om artikel 9, derde lid, waarin bepaald wordt dat zicht op de voorruimten van de toiletten voor de groepen jongste leerlingen vanuit een groepsruimte mogelijk is, ook van toepassing te verklaren voor de groepen oudere leerlingen. De mogelijkheden voor de indeling zouden daardoor zonder strikte aanleiding beperkt worden.

Het feit dat de oppervlakenormen van noodlokalen lager zijn dan voor permanente bouw is gebaseerd op de overweging dat noodlokalen veelal bij een bestaand gebouw bijgeplaatst worden, zodat geen extra centrale voorzieningen nodig zijn. Ook op dit moment is de grondslag voor de vergoedingen voor noodlokalen op een lager aantal m² gebaseerd dan bij permanente bouw.

Er is afzonderlijke goedkeuring nodig voor de bouw van een gymnastieklokaal. De oppervlakte van het gymnastiekgebouw van 400 m² kan in verband met de aanbeveling van de werkgroep-Londo nog wijzigen.

De eis van een buitenberging is bij een gymnastieklokaal niet opgenomen, omdat een gymnastieklokaal niet altijd over een buitenterrein zal kunnen beschikken waarvan gebruik gemaakt kan worden.

Ook voor de bouw van een in- of aangebouwde oefenruimte is toestemming nodig. Er wordt niet gesproken van een «ingebouwd gebouw», omdat onder «één gebouw» alle van binnenuit bereikbare ruimten verstaan worden.

Alleen indien de oefenruimte in pandig gerealiseerd wordt, kan het speellokaal ingewisseld worden door het gebruik van het gymnastieklokaal. Het opnemen van het begrip «kan» in artikel 16, derde lid geeft aan, dat het geen regel is dat goedkeuring voor het gebruik van de oefenruimte ten behoeve van het spelen verleend zal worden.

Het opnemen in de tekst van de aanduiding dat dit slechts in bijzondere situaties mogelijk is, acht ik op grond daarvan niet noodzakelijk. In de toelichting zal echter op dat feit gewezen worden.

Artikel 20 bepaalt dat alle op 1-8-1985 bestaande of in aanbouw zijnde gebouwen beschouwd worden als gebouwen die voldoen aan het nieuwe bouwbesluit. De achtergrond van deze bepaling is door mij in het mondeling overleg toegelicht. Bijstelling van de tekst is niet noodzakelijk.

Artikel 18 heeft op grond van de overgangsregeling opgenomen in artikel 20, geen gevolgen voor het gebruik van bestaande sporthallen. Alleen nieuw te bouwen sporthallen zullen aan deze eisen moeten voldoen. Dit is een redelijke eis, omdat de financiering van C-lokale veelal voor een groot

deel gebaseerd is op de vergoedingen die voor het basisonderwijs verkregen zullen worden.

De Regeling huisvestingsnormen Overgangswet WBO is op 25 september 1984 in de Staatscourant gepubliceerd.

In de toelichting op het bouwbesluit wordt aangegeven dat het bouwbesluit minimum eisen bevat. Het begrip minimum kan in dit verband niet vervangen worden door maximum eisen. In het besluit wordt bijvoorbeeld aangegeven dat het gebouw ten minste een bepaalde oppervlakte moet hebben; het aantal groepsruimten ten minste overeenkomt met het aantal groepen leerlingen, enz. Niet voorgeschreven wordt, dat de vloeroppervlakte maximaal een bepaalde waarde mag hebben of dat het aantal groepsruimten maximaal hetzelfde aantal mag zijn als het aantal groepen leerlingen. Er is sprake van een geheel van minimum eisen. Hetgeen bepaald is moet aanwezig zijn, maar meer mag.

De oppervlakte die maximaal wordt vergoed is vermeld in het bekostigingsbesluit.

Ik vertrouw er op hiermee de nog overgebleven vragen voldoende te hebben beantwoord.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
G. van Leijenhorst